

meer dan Leren...

Anti-pestprotocol

OBS Lorentzschool

Versie: december 2020

Anti-pestprotocol

Pesten is een veel voorkomend en niet makkelijk op te lossen probleem dat op iedere school voorkomt. Als school proberen we pestproblemen zoveel mogelijk te voorkomen. In dit protocol is beschreven hoe wij dit pestgedrag voorkomen, signaleren en aanpakken. Het biedt houvast aan directie, leerkrachten, leerlingen en ouders.

Plagen

Bij plagen geldt in algemene zin:

- Er is geen winnaar of verliezer.
- Het gebeurt incidenteel.
- Er is geen letsel (fysiek of psychisch).
- De ander is in staat zich te verdedigen.

Pesten

Bij pesten gaat het om:

- Buitengesloten worden of genegeerd worden (doen alsof je niet bestaat).
- Uitgescholden worden vanwege het anders zijn b.v. kleding, uiterlijk etc.
- Door iemand of groep zonder reden geslagen worden.
- Bedreigd worden, onder druk zetten.

Bij pesten is sprake van herhaaldelijk verbaal of fysiek beschadigen van een ander en/of het sociaal uitsluiten van de ander uit de groep. Pestgedrag wordt niet per se gedefinieerd door de handeling zelf, maar meer door de bedoeling van die handeling (schaden, buitensluiten). De kans dat pestgedrag ook op onze school kan ontstaan/ voorkomt is reëel. Daar willen wij de ogen niet voor sluiten. Belangrijk vinden wij dan ook hoe wij allereerst kunnen bijdragen aan het voorkomen van pestgedrag.

Preventief

1. Door het inzetten van groepsvormende activiteiten aan het begin van het schooljaar proberen we een positief groepsklimaat te creëren, waarin elk kind zich kan ontplooiën en een positief zelfbeeld kan ontwikkelen. Van belang is hierbij het vormen van groepsregels.
2. Voor de herfstvakantie en na de voorjaarsvakantie worden door de leerkrachten van groep 3 t/m 8 de SCOL-observatielijst ingevuld, een leerlingvolgsysteem over sociale competenties. De resultaten worden meegenomen in de groepsbesprekingen met de intern begeleider.
3. De leerlingen van groep 6 t/m 8 vullen voor de herfstvakantie en na de voorjaarsvakantie zelf ook de leerlingvragenlijst van de SCOL in, zodat de scores van de leerkracht en de leerling met elkaar vergeleken kunnen worden.

4. Op school gebruiken we de Vreedzame school als sociaal-emotionele methode. De leerkrachten proberen tijdens deze lessen alert te zijn op signalen van mogelijke problemen op dit gebied en bespreken dit zo nodig met de kinderen, ouders, collega's en de intern begeleider.
5. Mediatoren, kinderen van groep 7 en 8 worden getraind en aangesteld om te bemiddelen bij ruzies/conflicten bij kinderen vanaf groep 5.

Curatief

Mocht er sprake zijn van een situatie waarin gepest wordt, dan volgen wij *de Vijfsporenaanpak*. Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: de school, het gepeste kind, de pester, de ouders en de klasgenoten.

De algemene verantwoordelijkheid van de school:

De school (directie, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel) zorgt dat voldoende informatie beschikbaar is over pesten in het algemeen, het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.

De school neemt stelling tegen het pesten.

De school brengt huidige situatie rond pestbeleid in kaart (bijvoorbeeld via de quick-scan pestbeleid).

De school heeft een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.

Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.

Samen met het kind werken aan oplossingen.

Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt (bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden).

Zorgen voor follow-up gesprekken.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

Direct nadat het ontdekt is: stel grenzen en verbind daar consequenties aan.

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.

Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.

Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.

Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.

Zorgen voor follow-up gesprekken.

De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen:

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.

Ouders van de betrokken kinderen zo snel mogelijk (binnen een week) op de hoogte brengen en houden van peestsituaties.

Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.

In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.

Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij. In een klas waarin gepest wordt zie je naast de pester en gepeste vaak rollen als: verdedigers, buitenstaanders, meelopers en aanmoedigers.

Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.

Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

Aanpak van pestgedrag in vier stappen

STAP 1: signaleren

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

De mediators kunnen in deze eerste fase een rol spelen door middel van het mediatiegesprek. Een dergelijk gesprek vindt alleen met instemming van beide kinderen plaats. Na de mediatie is duidelijk of er sprake is van plagen of pesten. In het geval van pesten volgen we onderstaande stappen.

STAP 2: informeren en registreren

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Op dit moment worden de ouders geïnformeerd en komt er een verslag in het administratiesysteem. Daarnaast wordt de intern begeleider en het team geïnformeerd over het pestprobleem in de groep. Andere groepsleerkrachten kunnen dan in de pauzes bij het buitenspelen de groep in de gaten houden.

STAP 3: interventies

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Minimaal eenmaal per week wordt door de leerkracht met beide leerlingen gereflecteerd op de gemaakte afspraken. De wijze waarop dit gebeurt is afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen. Bij herhaling van pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4: verdere stappen

Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest. Mogelijke consequenties worden ingezet. De lessen over pesten vanuit de Vreedzame school worden ingezet om het probleem ook in de klas bespreekbaar te maken.

Ook nu wordt in het administratiesysteem melding gemaakt van pestincidenten. De ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met de groepsleerkracht. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Mogelijke consequenties

- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.

Daarnaast zal de insteek zijn het gedrag van de pester te veranderen. Door gesprekken komt de pester tot bewustwording van wat hij of zij met het gepeste kind uithaalt.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts. De leerling kan door de directie en de intern begeleider worden ingebracht in het ZAT-overleg. Dit is het overleg waarin alle betrokkenen rond de zorg vertegenwoordigd zijn (leerplichtambtenaar, GGD, maatschappelijk werk, IB en directie).

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere klas of buiten de klas te plaatsen.

Als dit niet werkt kan de directie een officiële waarschuwing geven en in het uiterste geval overgaan tot schorsen. De te volgen stappen hiertoe staan in het protocol schorsen en verwijderen.

Aandachtpunten voor leerkrachten bij gesprekken met de verschillende betrokkenen

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel: consequenties voor pestgedrag – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Praten, zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen en huisarts.

Begeleiding van de klas:

- Klassenregels worden opnieuw opgesteld gericht op hoe de kinderen het graag willen in de klas.
- Middels lessen krijgen de kinderen kennis en vaardigheden aangeleerd om elkaar te helpen en samen op te treden tegen pesters.

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Ook is het goed om de leerkracht hiervan op de hoogte te stellen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.